

Od WIBOR-u do WIRON-u

Reforma wskaźników referencyjnych w Polsce

Konwent na rzecz Współpracy i Rozwoju
Polskiej Bankowości Spółdzielczej

Warszawa, 17-18 stycznia 2023 roku

Paweł Preuss

Partner, Lider Rynków Finansowych w Polsce, EY

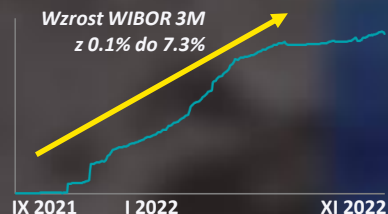
Reforma wskaźników WIBOR rozpoczęła się w lipcu 2022 z inicjatywy banków i KNF

Od jej początku wspieramy prace Narodowej Grupy Roboczej

Kontekst

Narodowa Grupa Robocza ds. reformy wskaźników referencyjnych w Polsce

1. Inflacja i podwyżki stóp procentowych

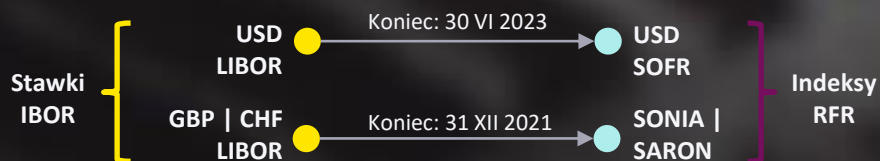

2. Zapowiedzi Premiera (kwiecień 2022) i Ustawa MF z dnia 29 lipca 2022

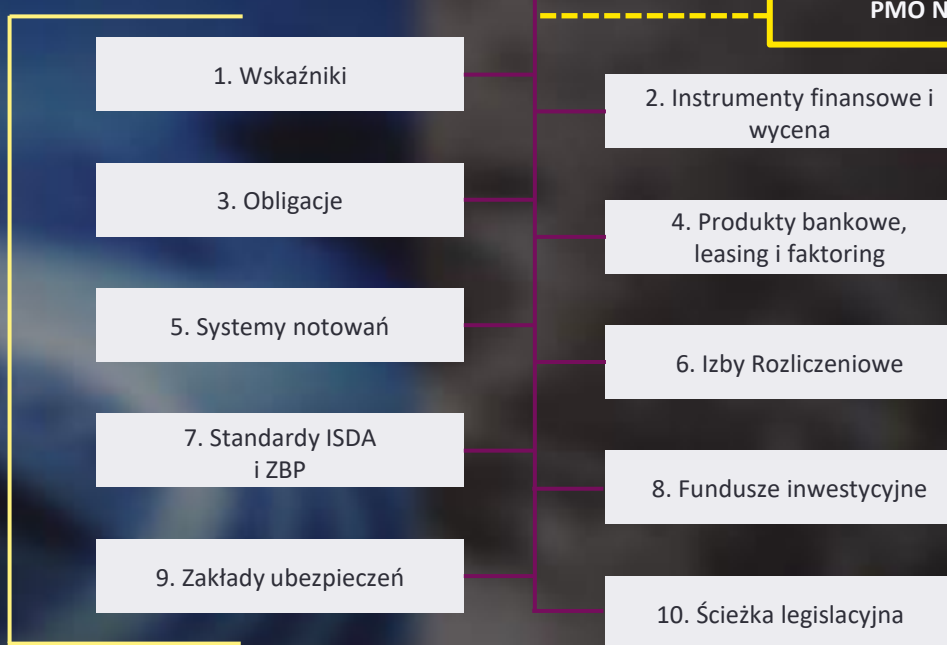
Ustawa o finansowaniu społecznościami...

Przepisy określające procedurę wyznaczenia zamiennika za kluczowy wskaźnik referencyjny

3. Reforma IBOR na rynkach rozwiniętych

Strumienie NGR

*Skład KS:

- Tadeusz Białek – ZBP – Przewodniczący
- Aleksandra Bluj – GPW Benchmark – Zastępca Przewodniczącego
- Paweł Borys – PFR – Zastępca Przewodniczącego
- Marek Lusztyn – mBank – Zastępca Przewodniczącego
- Paweł Szafamacha – NBP
- Piotr Patkowski – Ministerstwo Finansów
- Marcin Mikołajczyk – KNF
- Grzegorz Owczarek – BFG

Komunikacja KNF o NGR: https://www.knf.gov.pl/dla_rynku/Wskazniki_referencyjne/prace_grupy

Relatywna wielkość poszczególnych segmentów rynku wykorzystujących wskaźniki IBOR

	RYNEK KREDYTÓW MIESZKANIOWYCH	RYNEK OBLIGACJI	RYNEK INSTRUMENTÓW POCHODNYCH
Wielka Brytania	133 mld PLN (1% PKB) - kredyty na LIBOR stanowią 2% łącznego nominału	1 728 mld PLN (14% PKB)	115 282 mld PLN (934% PKB)
Stany Zjednoczone	5 200 mld PLN (6% PKB) - kredyty na LIBOR stanowią 15% łącznego nominału	4 400 mld PLN (5% PKB)	684 000 mld PLN (818% PKB)
Szwajcaria	287 mld PLN (10% PKB) - kredyty na LIBOR stanowią 10% łącznego nominału Dodatkowo: 159 mld PLN w innych krajach	96 mld PLN (3% PKB)	24 353 mld PLN (829% PKB)
Strefa Euro	5 814 mld PLN (11% PKB) - kredyty na EURIBOR stanowią 24% łącznego nominału	2 594 mld PLN (5% PKB)	318 500 mld PLN (611% PKB)
Polska	396 mld PLN (15% PKB) - kredyty na WIBOR stanowią 97% łącznego nominału	333 mld PLN (12% PKB)	9 331 mld PLN (346% PKB)
Kanada	Brak (klientom nie są udzielane kredyty na IBOR)	749 mld PLN (9% PKB)	53 427 mld PLN (671% PKB)
Izrael	Brak (klientom nie są udzielane kredyty na IBOR)	Brak	812 mld PLN (42% PKB)
Rumunia	57 mld PLN (7% PKB) - kredyty na LIBOR stanowią 78% łącznego nominału	Brak	Pojedyncze transakcje pochodne w RON
Bułgaria	33 mld PLN (11% PKB) - kredyty na LIBOR stanowią 96% łącznego nominału	Brak	Brak

 Niski procentowy udział w rynku lub niski wolumen transakcji indeksowanych do IBOR

 Średni procentowy udział w rynku lub średni wolumen transakcji indeksowanych do IBOR

 Wysoki procentowy udział w rynku lub wysoki wolumen transakcji indeksowanych do IBOR

Mapa Drogowa reformy w Polsce zakłada stopniowe wygaszenie wskaźnika WIBOR i zastąpienie go indeksem WIRON na przestrzeni najbliższych 2 lat

We wrześniu 2022 r. Narodowa Grupa Robocza opublikowała Mapę Drogową dla procesu zastąpienia wskaźników WIBID i WIBOR przez indeks alternatywny WIRON – indeks Risk-Free Rate oparty na transakcjach depozytowych O/N. Mapa Drogowa zakłada stopniowy proces uruchamiania nowego rynku instrumentów pochodnych, wytworzenie krzywej terminowej oraz nowe emisje obligacji i kredytów według zdefiniowanych konwencji odsetkowych, a finalnie – konwersję istniejących umów na nowy wskaźnik WIRON

Członkowie zespołu projektowego EY szczegółowo omówili założenia opublikowanej Mapy Drogowej w październikowej edycji Biuletynu Ryzyka EY:

https://www.ey.com/pl_pl/biuletyn-ryzyka/reforma-wskaznikow-referencyjnych-w-polsce

Grudzień 2022

GPWB publikuje BMR Statement dla WIRON – wskaźnik jest w pełni dostępny i możliwy do stosowania w instrumentach finansowych

Q1-Q4 2023

Trwa proces budowania płynności na rynku instrumentów OIS opartych na WIRON – stopniowe tworzenie krzywej terminowej

Publikacja zmian w ISDA Definitions i IBOR Fallbacks – definicja spreadu korygującego między WIRON a WIBOR

Q1-Q4 2024

Pierwsze emisje obligacji nieskarbowych na WIRON

CCPs rozpoczynają clearing swapów na WIRON – finalne wytworzenie krzywej terminowe OIS

2025

Zaprzestanie publikacji WIBID i WIBOR

Uruchomienie klauzul fallbackowych oraz zapisów z Rozporządzenia MF - konwersja istniejących umów stosujących WIBOR

Q3-Q4 2022

2023

2024

2025

Wrzesień 2022

KS NGR wybiera indeks WIRON jako rekomendowany wskaźnik alternatywny dla WIBORu

Publikacja Mapy Drogowej, opracowanej przez NGR przy wsparciu EY

Q1 2023

NGR publikuje katalog rekomendowanych konwencji odsetkowych w instrumentach dłużnych oraz nowych kredytach opartych na WIRON

NGR ogłasza wytyczne w zakresie rekomendowanej ścieżki konwersji instrumentów *legacy* (obligacji i kredytów na WIBOR)

Q3-Q4 2023

Spodziewana data publikacji Rozporządzenia MF ws. ustawowego zamiennika za WIBOR – ustawodawca określi spread korygujący, zakres jego obowiązywania oraz datę zaprzestania publikacji WIBOR

Q1-Q4 2024

Banki szeroko oferują klientom nowe produkty kredytowe oparte na WIRON według rekomendowanego zestawu konwencji (*last reset, plain vanilla compounding, lookback*)

Wdrożenie WIRON - Priorytety dla poszczególnych klas produktowych

	Do końca 2022	Do końca 2023	Do końca 2024
Instrumenty Pochodne	<ul style="list-style-type: none"> Inwentaryzacja <i>legacy portfolio</i> instrumentów pochodnych opartych na WIBOR Aktualizacja ISDA Definitions z nowymi wskaźnikami Rozpoczęcie publikacji spreadu korygującego przez agenta kalkulacyjnego Testowe zawieranie transakcji OIS opartych o RFR na zasadzie „piaskownicy” – celem weryfikacji systemów IT i procesów skarbowych w bankach, bez zajmowania pozycji na rynku 	<ul style="list-style-type: none"> Dodanie fallback dot. WIBOR do ISDA Definitions i IBOR Protocol Zamrożenie wartości spreadu korygującego na dzień zdarzenia regulacyjnego Dostosowanie systemów skarbowych w bankach do zawierania nowych transakcji OIS: wycena, post-trade, collateral, ewidencja księgowa, wymogi kapitałowe itd. Działający rynek bilateralnych transakcji OIS na RFR, mający podstawę w produktach kasowych indeksowanych do wskaźnika RFR (pierwsze emisje obligacji SP) Stopniowe budowanie płynności rynkowej - w początkowej fazie wytworzenie krzywej OIS na terminy do 1Y i sukcesywne wydłużanie do minimum 10 lat 	<ul style="list-style-type: none"> Przystąpienie banków do ISDA Definitions i IBOR Protocol Dostosowanie izb rozliczeniowych do rozliczania transakcji OIS na nowym wskaźniku RFR i rozpoczęcie clearing Osiągnięcie przez rynek OIS pożądanej płynności Konwersja <i>legacy portfolio</i> instrumentów pochodnych przez izby rozliczeniowe na bazie IBOR Fallbacks Protocol Konwersja <i>legacy portfolio</i> instrumentów pochodnych zawartych z klientami na bazie IBOR Fallback Protocol lub na zasadzie uzgodnień bilateralnych
Obligacje	<ul style="list-style-type: none"> Rekomendacja katalogu konwencji kalkulacji odsetek dla obligacji opartych na RFR Przegląd klauzul fallback w <i>legacy portfolio</i> obligacji SP i obligacji nieskarbowych 	<ul style="list-style-type: none"> Dostosowanie istotnych systemów IT, procedur wewnętrznych i dokumentacji emitentów i inwestorów do obsługi obligacji opartych na RFR Pierwsze nowe emisje obligacji opartych na wskaźniku RFR (obligacje Skarbu Państwa oraz EBRD i EIB) 	<ul style="list-style-type: none"> Pełna gotowość operacyjna emitentów i inwestorów do przeprowadzenia nowych emisji opartych o wskaźnik RFR Konwersja / wygaszanie emisji obligacji opartych na WIBOR
Kredyty, faktoring, leasing	<ul style="list-style-type: none"> Rozpoczęcie publikacji stawek składanych 1M, 3M i 6M na podstawie wskaźnika RFR Rekomendacja standardów stosowania wskaźnika RFR w produktach bankowych, leasingowych i faktoringowych (w tym: konwencji naliczania odsetek) Przegląd klauzul fallback w <i>legacy portfolio</i> kredytów, umów leasingowych i faktoringowych 	<ul style="list-style-type: none"> Dostosowanie istotnych systemów IT, procedur wewnętrznych i wzorów umów w bankach, firmach leasingowych i faktoringowych Przeszkolenie wszystkich pracowników obsługi klienta na temat nowego wskaźnika RFR (produkty kredytowe, faktoringowe, leasingowe) 	<ul style="list-style-type: none"> Pełna gotowość operacyjna instytucji finansowych/banków do oferowania klientom nowych kredytów, umów leasingowych i faktoringowych opartych na stawce RFR

Wyzwania i ryzyka reformy wskaźników referencyjnych w Polsce

1

Zapewnienie zgodności wdrażanych rozwiązań z przepisami Rozporządzenia BMR mitygujące ryzyko zaburzeń na rynkach finansowych, w skrajności uznania wprowadzanych zmian jako defaultu i istotnego wzrostu premii za ryzyko oraz sporów prawnych z inwestorami,

2

Opracowanie nowych produktów finansowych, w tym kredytów mieszkaniowych opartych na nowym wskaźniku RFR, aktywna konwersja / wygaszanie legacy portfeli opartych o stawki WIBOR,

3

Stworzenie płynnego rynku instrumentów kasowych i pochodnych opartych na nowym wskaźniku RFR przy zaangażowaniu instytucji zagranicznych, który umożliwi efektywne zarządzanie ryzykiem rynkowym i płynności przez uczestników rynku,

4

Gotowość operacyjną i techniczną w wymaganym przez harmonogram reformy terminie wszystkich grup uczestników rynku finansowego, w tym instytucji infrastruktury systemu finansowego, w szczególności zmiany w systemach informatycznych mogą okazać się bardziej złożone i czasochłonne niż dzisiaj się to zakłada,

5

Konieczność w krótkim czasie dokonania szeregu zmian w polskich i unijnych aktach prawa, zapewnienie spójności przepisów prawa,

6

Zbudowanie świadomości konsekwencji reformy stawek referencyjnych wśród różnych grup uczestników rynku, w tym konsumentów, ograniczenie ryzyka sporów prawnych, kwestionowania nowych zasad ustalania rozliczeń.

Wyzwania, priorytety i wymagane działania dla banków spółdzielczych

1

Uświadomienie zakresu reformy i jej implikacji wśród pracowników i klientów organizacji

2

Ocena konsekwencji reformy WIBOR dla instytucji – powołanie zespołu roboczego, roadmapa projektu wdrożenia nowych indeksów stopy procentowej

3

Dostosowania / zmiany w systemach informatycznych

4

Oferta produktowa – nowa produkcja i konwersja legacy portfolio – nowe wzory umów

5

Zarządzanie ryzykiem – polityka zabezpieczeń, modele wyceny i ryzyka

6

Rachunkowość i podatki

EY | Building a better working world

Celem działalności EY jest budowanie lepiej funkcjonującego świata - poprzez wspieranie klientów, pracowników i społeczeństwa w tworzeniu trwałych wartości - oraz budowanie zaufania na rynkach kapitałowych.

Wspomagane przez dane i technologię, zróżnicowane zespoły EY działające w ponad 150 krajach, zapewniają zaufanie dzięki usługom audytorskim oraz wspierają klientów w rozwoju, transformacji biznesowej i działalności operacyjnej.

Zespoły audytorskie, consultingowe, prawne, strategiczne, podatkowe i transakcyjne zadają nieoczywiste pytania, by móc znaleźć nowe odpowiedzi na złożone wyzwania, przed którymi stoi dziś świat.

Nazwa EY odnosi się do firm członkowskich Ernst & Young Global Limited, z których każda stanowi osobny podmiot prawny. Ernst & Young Global Limited, brytyjska spółka z odpowiedzialnością ograniczoną do wysokości gwarancji (company limited by guarantee) nie świadczy usług na rzecz klientów. Informacje na temat sposobu gromadzenia przez EY i przetwarzania danych osobowych oraz praw przysługujących osobom fizycznym w świetle przepisów o ochronie danych osobowych są dostępne na stronie [ey.com/pl/pl/home/privacy](https://www.ey.com/pl/pl/home/privacy). Firmy członkowskie EY nie prowadzą praktyki prawniczej, jeśli jest to zabronione przez prawo lokalne.

Aby uzyskać więcej informacji, wejdź na www.ey.com/pl

© 2023 EYGM Limited.
Wszelkie prawa zastrzeżone.

Niniejsza publikacja została sporządzona z należytą starannością, jednak z konieczności pewne informacje zostały podane w skróconej formie. W związku z tym publikacja ma charakter wyłącznie orientacyjny, a zawarte w niej dane nie powinny zastąpić szczegółowej analizy problemu lub profesjonalnego osądu. EY nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek straty powstałe w wyniku czynności podjętych lub zaniechanych na podstawie niniejszej publikacji. Zalecamy, by wszelkie przedmiotowe kwestie były konsultowane z właściwym doradcą.

